

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

12962 *Llei orgànica 10/2011, de 27 de juliol, de modificació dels articles 31 bis i 59 bis de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

La Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, estableix en el seu article 31 bis, apartat dos, que les dones estrangeres víctimes de violència de gènere que estiguin en situació d'irregularitat i denunciïn el seu agressor són objecte d'un expedient administratiu sancionador pel fet de trobar-se de manera irregular al nostre país, que queda suspès fins a la resolució del procediment penal.

Així mateix, s'estableix en els apartats següents que la dona estrangera en situació d'irregularitat pot sol·licitar una autorització de residència i treball per circumstàncies extraordinàries. Aquesta autorització no s'ha de resoldre fins que no conclouï el procediment penal, sense perjudici que les autoritats competents puguin concedir mentrestant una autorització provisional.

El mateix article també estableix que, quan del procediment penal conclòs no se'n pugui deduir la situació de violència de gènere, ha de continuar l'expedient administratiu sancionador inicialment suspès.

Tanmateix, el fet que una dona estrangera que es trobi en situació d'irregularitat denunciï el seu agressor i se li obri un procediment administratiu que pot acabar en expulsió desincentiva que les dones estrangeres denunciïn. El 40% de les dones mortes per violència de gènere l'any 2009 van ser estrangeres. Per això, amb la finalitat de protegir-les, es fa necessari establir unes condicions legals més propícies al fet que les dones immigrants s'atreveixin a denunciar els seus agressors. S'ha de prioritzar la protecció dels drets a la integritat física i moral de la dona, quan pateix situacions de violència de gènere, així com el seu dret a la tutela judicial efectiva, davant d'una sanció pel fet d'estar en situació d'irregularitat.

D'altra banda, en el cas de les víctimes de tràfic d'éssers humans, la suspensió de l'expedient d'expulsió deriva de l'obertura d'un període de restabliment i reflexió, amb una durada mínima de 30 dies, durant el qual la víctima ha de decidir si coopera amb les autoritats en la investigació del delictes i, si s'escau, en el procés penal subsegüent. En aquest cas, també es pretén perfeccionar la coherència normativa amb el Conveni número 197 del Consell d'Europa, de 16 de maig de 2005, de lluita contra el tràfic d'éssers humans, que exigeix oferir assistència integral a les víctimes de tràfic, independentment de si col·laboren o no i de la seva situació administrativa.

Moltes vegades la víctima de tràfic no té prou informació sobre els seus explotadors o, per simple por, no s'atreveix a denunciar. És en aquest tipus de situacions quan –des de l'Administració– s'ha de garantir una adequada protecció a la víctima. En aquest sentit, és necessari assumir la condemna que l'Estat espanyol va rebre en la Sentència 2009/143/TJCE, de 14 de maig, per no aplicar la Directiva 2004/81/CE del Consell, de 29 d'abril, relativa a l'expedició d'un permís de residència a nacionals de tercers països que siguin

víctimes del tràfic d'éssers humans o hagin estat objecte d'una acció d'ajuda a la immigració il·legal, que cooperin amb les autoritats competents.

Atenent les circumstàncies descrites, aquesta Llei consta de dos articles en els quals s'introdueixen modificacions que afecten els articles 31 bis i 59 bis de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, que regula els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

La voluntat que el legislador persegueix mitjançant la modificació dels articles 31 bis i 59 bis de la Llei de referència es concreta a ampliar les mesures de protecció que aquesta Llei reconeix a les dones víctimes de violència de gènere i a les víctimes de tràfic d'éssers humans que decideixin denunciar el maltractador o explotador, respectivament. Les noves mesures intenten millorar les possibilitats de la víctima per exercir el seu dret constitucional a la tutela judicial efectiva; aquestes mesures es resumeixen en els punts següents:

Respecte a les dones víctimes de violència de gènere que denunciïn el maltractador, es possibilita que la sol·licitud d'una autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals que la dona maltractada pot demanar per a si mateixa també es pugui fer extensiva als seus fills (l'autorització de treball per als fills, només si compleixen el requisit d'edat mínima de 16 anys que exigeix l'Estatut dels treballadors). En la mateixa línia es preveu la concessió automàtica –ja no potestativa– d'una autorització provisional de residència i treball per a la dona maltractada i els seus fills, que resolgui interinament la seva situació fins que s'emeti la resolució judicial relativa a la denúncia per violència masculista.

Respecte a les víctimes de tràfic d'éssers humans, la Llei pretén facilitar que cooperin amb les autoritats en la investigació i incriminació dels qui cometen aquesta classe de delictes. Amb aquesta finalitat, s'amplia als fills de la víctima que es trobin a Espanya el dret que assisteix aquesta per sol·licitar de l'Administració pública competent les mesures que corresponguin per garantir la seva seguretat. També s'amplia aquest dret a qualsevol altra persona que mantingui vincles familiars o de qualsevol altra naturalesa amb la víctima, amb la finalitat que les xarxes de tràfic no puguin bloquejar la cooperació de la víctima mitjançant amenaces greus als seus cercles pròxims. En un altre ordre de qüestions, en aquesta Llei s'especifica que la resolució de denegació o revocació del període de restabliment i reflexió ha de ser motivada, així com que el dret a interposar recurs administratiu contra aquesta resolució s'ha de subjectar a les normes que regulen el procediment administratiu comú.

Article 1.

Es modifica l'article 31 bis de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, que queda redactat de la manera següent:

«Article 31 bis. *Residència temporal i treball de dones estrangeres víctimes de violència de gènere.*

1. Les dones estrangeres víctimes de violència de gènere, sigui quina sigui la seva situació administrativa, tenen garantits els drets que reconeix la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, així com les mesures de protecció i seguretat que estableix la legislació vigent.

2. Si en denunciar-se una situació de violència de gènere contra una dona estrangera es posa de manifest la seva situació irregular, no s'ha d'incoar l'expedient administratiu sancionador per infracció de l'article 53.1.a), i s'ha de suspendre l'expedient administratiu sancionador que s'hagi incoat per la comissió d'aquesta infracció amb anterioritat a la denúncia o, si s'escau, l'execució de les ordres d'expulsió o de devolució eventualment acordades.

3. La dona estrangera que es trobi en la situació descrita a l'apartat anterior pot sol·licitar una autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals

a partir del moment en què s'hagi dictat una ordre de protecció a favor seu o, si no, un informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indicis de violència de gènere. Aquesta autorització no es resol fins que no conclogui el procediment penal. En el moment de presentació de la sol·licitud, o en qualsevol altre de posterior al llarg del procés penal, la dona estrangera, per si mateixa o través de representant, també pot sol·licitar una autorització de residència per circumstàncies excepcionals a favor dels seus fills menors d'edat o que tinguin una discapacitat i no siguin objectivament capaços de proveir les seves pròpies necessitats, o una autorització de residència i treball en cas que siguin més grans de 16 anys i es trobin a Espanya en el moment de la denúncia.

Sense perjudici d'això, l'autoritat competent per atorgar l'autorització per circumstàncies excepcionals pot concedir una autorització provisional de residència i treball a favor de la dona estrangera i, si s'escau, les autoritzacions de residència provisionals a favor dels seus fills menors d'edat o amb discapacitat, o de residència i treball si són més grans de 16 anys, que preveu el paràgraf anterior, que es trobin a Espanya en el moment de la denúncia. Les autoritzacions provisionals concedides eventualment han de concloure en el moment en què es concedeixin o es deneguin definitivament les autoritzacions per circumstàncies excepcionals.

4. Quan el procediment penal conclogui amb una sentència condemnatòria o amb una resolució judicial de la qual es dedueixi que la dona ha estat víctima de violència de gènere, inclòs l'arxivament de la causa pel fet que l'imputat es troba en parador desconegut o el sobreseïment provisional per expulsió del denunciat, s'ha de notificar a la interessada la concessió de les autoritzacions sol·licitades. En el supòsit que no s'hagi sol·licitat, se l'ha d'informar de la possibilitat de concedir-les, i se li ha d'atorgar un termini per a la seva sol·licitud.

Si del procediment penal conclòs no se'n pot deduir la situació de violència de gènere, s'ha d'incoar l'expedient administratiu sancionador per infracció de l'article 53.1.a) o s'ha de continuar, en el supòsit que s'hagi suspès inicialment.»

Article 2.

Es modifiquen els apartats 2 i 3 de l'article 59 bis de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, que queden redactats de la manera següent:

«2. Els òrgans administratius competents, quan considerin que existeixen motius raonables per creure que una persona estrangera en situació irregular ha estat víctima de tràfic d'éssers humans, han d'informar la persona interessada sobre les previsions d'aquest article i han d'elevat a l'autoritat competent per a la seva resolució l'oportuna proposta sobre la concessió d'un període de restabliment i reflexió, d'acord amb el procediment previst per reglament.

El període de restabliment i reflexió té una durada, almenys, de trenta dies, i ha de ser suficient perquè la víctima pugui decidir si vol cooperar amb les autoritats en la investigació del delictes i, si s'escau, en el procediment penal. Tant durant la fase d'identificació de les víctimes, com durant el període de restabliment i reflexió, no s'ha d'incoar un expedient sancionador per infracció de l'article 53.1.a) i s'ha de suspendre l'expedient administratiu sancionador que se li hagi incoat o, si s'escau, l'execució de l'expulsió o devolució eventualment acordades. Així mateix, durant el període de restabliment i reflexió, se li autoritza l'estada temporal i les administracions competents han de vetllar per la subsistència i, si és necessari, la seguretat i protecció de la víctima i dels seus fills menors d'edat o amb discapacitat, que es trobin a Espanya en el moment de la identificació, als quals es fan extensives les previsions de l'apartat 4 d'aquest article en relació amb el retorn assistit o l'autorització de residència, i si s'escau treball, si són més grans de 16 anys, per circumstàncies excepcionals. Finalitzat el període de reflexió les administracions públiques competents han de realitzar una avaluació de la situació personal de la víctima a l'efecte de determinar una possible ampliació d'aquest període.

Amb caràcter extraordinari l'Administració pública competent ha de vetllar per la seguretat i protecció de les altres persones, que es trobin a Espanya, amb les quals la víctima tingui vincles familiars o de qualsevol altra naturalesa, quan s'acrediti que la situació de desprotecció en què quedarien davant dels presumptes traficants constitueix un obstacle insuperable perquè la víctima accedeixi a cooperar.

3. El període de restabliment i reflexió es pot denegar o ser revocat per motius d'ordre públic o quan es tingui coneixement que la condició de víctima s'ha invocat de manera indeguda. La denegació o revocació han d'estar motivades i poden ser objecte de recurs segons el que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.»

Disposició final.

Aquesta Llei orgànica entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 27 de juliol de 2011.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO